

DSP-III-0700-10/07

do BPS/DSK/-043-298/07

BH-1-0700-207/07

Pan

Zbigniew Szaleniec

Senator RP

Biuro Senatora RP

Ul. Warszawska 1/2

41-200 Sosnowiec

Stanowmy Pomie Senatorom

W związku z oświadczeniem Pana Senatora z dnia 26 kwietnia 2007r. złożonym podczas 32. posiedzenia Senatu RP, przekazanym przy piśmie Pana Marszałka Senatu z dnia 9 maja 2007r., sprecyzowanym pismem z dnia 15 maja 2007r., a dotyczącym rozbieżności orzeczeń wydawanych przez Sąd Rejonowy w Sosnowcu w sprawach dotyczących roszczeń ze stosunku pracy górników przebywających na urloпах górniczych, a zatrudnionych w KWK „Niwka-Modrzejów” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Sosnowcu przedstawiam co następuje:

W dniu 4 kwietnia 2003r. syndyk masy upadłości KWK „Niwka-Modrzejów” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Sosnowcu skierował do Sądu Okręgowego w Katowicach sprawę przeciwko ponad 30 górnikom o ukształtowanie treści stosunku prawnego w zakresie stwierdzenia uprawnień do tzw. 14 pensji. Sąd Okręgowy uznał się jednak niewłaściwym do jej rozpoznania i przekazał sprawę do rozpoznania według właściwości odpowiednio do: Sądu Rejonowego w Sosnowcu (wobec 32 pozwanych), Sądu Rejonowego w Będzinie (wobec 1 pozwanego), Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej (wobec 3 pozwanych). Sprawy te wpłynęły do wskazanych Sądów odpowiednio w dniach: 7 stycznia 2004r., 5 stycznia 2004r., 6 stycznia 2004r. i zostały zarejestrowane pod sygnaturami: V P 39/04, IV P 1/04, IV P 9/04. We wszystkich powyższych sprawach syndyk cofnął pozwy, postanowieniami

wydanymi w dniach 25 marca 2004r. i 3 marca 2004r. Sądy Rejonowe w Sosnowcu, Będzinie, Dąbrowie Górniczej umorzyły postępowania. Postanowienia uprawomocniły się bez wnoszenia środków odwoławczych przez strony.

W Sądzie Rejonowym w Sosnowcu nie toczyło się inne, poza wyżej wskazanym w sprawie sygn. akt V P 39/04, postępowanie z powództwa syndyka przeciwko górnikom przebywającym na urloпах górniczych, a zatrudnionym w KWK „Niwka-Modrzejów” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Sosnowcu. Nie mogę zatem odnieść się do zarzutu podniesionego w punkcie 3 pisma Pana Senatora z dnia 15 maja 2007r.

Jeśli jednak zarzuty dotyczyłyby w istocie postępowań wytoczonych przez górników przeciwko syndykowi masy upadłości uprzejmie informuję, że w ramach nadzoru nad działalnością administracyjną sądów jako Minister Sprawiedliwości nie posiadam uprawnień pozwalających na ingerowanie w treść orzeczeń. Minister Sprawiedliwości wyposażony jest bowiem z mocy przepisów art. 9 i art. 39 ustawy z dnia 27 lipca 2001r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w instrumenty związane z wykonywaniem zwierzchniego nadzoru nad działalnością administracyjną, a nie merytoryczną (orzeczniczą) sądów. W myśl w/w przepisu art. 39 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych czynności z zakresu nadzoru nad działalnością administracyjną sądów nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli. Nadzór nad działalnością orzeczniczą sądów sprawują sądy wyższej instancji i Sąd Najwyższy.

O ile istotnie w podobnych stanach faktycznych i przy roszczeniach opartych na takiej samej podstawie prawnej wydane zostały rozbieżne rozstrzygnięcia co do zasadności zgłoszonych powództw, uprzejmie informuję, iż nie jestem uprawniona do dokonywania wiążącej wykładni obowiązującego prawa, w tym przepisów tak materialnych, jak i procesowych związanych z prawidłowym tokiem postępowania sądowego, zakresem prowadzonego postępowania dowodowego, podstawą prawną rozstrzygnięcia itp. Kontrola prawidłowości wydanych orzeczeń może nastąpić wyłącznie w drodze instancyjnej, tj. po wniesieniu środka odwoławczego do sądu II instancji przez stronę niezadowoloną z treści rozstrzygnięcia. Jako Minister Sprawiedliwości nie jestem władna do inicjowania postępowań odwoławczych na rzecz indywidualnych podmiotów ani też do zmiany orzeczeń sądowych.

Zauważam, że podobne stany faktyczne spraw nie oznaczają, że są one identyczne i będą tak samo rozstrzygnięte. Orzeczenia wydane w poszczególnych

sprawach, w tym uchwały Sądu Najwyższego, jakkolwiek istotne i pożądane dla praktyki orzeczniczej, nie stanowią prejudykatu w innych, podobnych postępowaniach. Zwłaszcza, że sprawy sądowe z powództw górników przebywających na urloпах górniczych, choć dotyczą jednolitej grupy zawodowej, to cechują się przedmiotową różnorodnością. Składają się na nie zarówno roszczenia dotyczące zapłaty części dodatkowej nagrody rocznej, zapłaty części nagrody z okazji Dnia Górnika, nagrody jubileuszowej, odprawy emerytalnej czy ekwiwalentu za przybory szkolne. Dla oceny zgłaszanych żądań każdorazowo konieczne jest więc dokonanie wykładni kilku układów zbiorowych pracy i przeprowadzenie stosownej subsumpcji prawa przez odniesienie stanów faktycznych do obowiązujących w poszczególnych latach różnych zasad wynagradzania górników.

Odnosnie zaś pytania Pana Senatora o możliwość prawną, legislacyjną lub faktyczną rozwiązania opisanego w oświadczeniu problemu dwustu sześćdziesięciu czterech górników podnoszę, iż obecnie obowiązujące przepisy przewidują możliwość złożenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Skarga taka, zgodnie z treścią przepisu art. 424¹ § 1 kodeksu postępowania cywilnego, przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, skarga przysługuje także od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wydanego przez sąd pierwszej lub drugiej instancji, jeżeli strony nie skorzystały z przysługujących im środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych (art. 424¹ § 2 kpc). Skargę można oprzeć na podstawie naruszeń prawa materialnego lub przepisów postępowania, które spowodowały niezgodność orzeczenia z prawem, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda. Podstawą skargi nie mogą być jednak zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (424⁴ kpc). Zgodnie z treścią przepisu art. 424⁵ § 1 kpc skarga powinna zawierać: oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości lub w części, przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie; wskazanie przepisu prawa, z którym

zaskarżone orzeczenie jest niezgodne; uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy; wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (...); wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem. Skargę wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch lat od dnia jego uprawomocnienia się (art. 424⁶ § 1 kpc).

Informuję nadto, że w wypadkach określonych w przepisach art. 424¹ § 1 i 2 kpc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia może wnieść także Prokurator Generalny, jeżeli niezgodność orzeczenia z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego, albo Rzecznik Praw Obywatelskich, jeżeli niezgodność orzeczenia z prawem wynika z naruszenia konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (art. 424² kpc). Jeśli zatem podstawę skargi miałyby stanowić okoliczności powołane w przepisie art. 424² kpc, strona zainteresowana może wystąpić do Prokuratora Generalnego z prośbą o rozważenie możliwości złożenia na jej rzecz skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Wyrażam przekonanie, że powyższe informacje pozwolą na wyjaśnienie wątpliwości podniesionych w oświadczeniu.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Małgorzata Manowska
VICESEKRETARZ STANU